

KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU

26 Mayıs – 01 Haziran 2013

HAZIRLAYANLAR

Mustafa Ufuk ELHASOĞLU
İDB - Uzman

Emine ARSLAN
DİFB - Başkan

İÇİNDEKİLER

1. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ ÇALIŞMA ZİYARETİ PROGRAMI	3
2. PROGRAM KATILIMCILARI	4
3. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ ÇALIŞMA ZİYARETİNİN AMACI	4
4. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ (GAC) HAKKINDA GENEL BİLGİLER	4
5. PROGRAMIN İCRASI	8
5.1. T.C. Pretoria Büyükelçiliği Ziyareti	8
5.2. Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (Gauteng Growth and Development Agency-GGDA) Ziyareti	10
5.3. Gauteng Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Gauteng Department of Economic Development) Ziyareti	13
5.4. Mafy Carpet Firma Ziyareti	15
5.5. Sesli Tekstil Fabrika Ziyareti	15
5.6. Mpumalanga Ekonomik Gelişme Ajansı (Mpumalanga Economic Growth Agency-MEGA) Ziyareti	16
5.7. Western Cape Destinasyon Pazarlama, Yatırım ve Ticaret Teşvik Ajansı (The Western Cape Destination Marketing, Investment and Trade Promotion Agency- WESGRO) Ziyareti	18
5.8. Saha ziyareti – Kentsel İyileştirme Yolu İle Şiddetin Önlenmesi Projesi (Violence Prevention Through Urban Upgrading), Khayelitsha-Cape Town	20
5.9. Stellenbosch Kasabası Ziyareti	23
5.10. Cape Town Turizm Departmanı (Cape Town Department of Tourism) ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille Ziyareti	24
5.11. Cape Town Stadyumu Ziyareti	27
5.12. Cape Town Uluslararası Kongre Merkezi (CTICC) Ziyareti	27
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	28

TABLolar

Tablo 1: Program Akışı	3
Tablo 2: Güney Afrika Cumhuriyeti Çalışma Ziyareti Katılımcıları	4
Tablo 3: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İhraç Ettiği Ürünler (Bin Dolar)	6
Tablo 4: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İthal Ettiği Ürünler (Bin Dolar)	6
Tablo 5: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İhracat Yaptığı Ülkeler (Milyon Dolar).....	7
Tablo 6: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İthalat Yaptığı Ülkeler (Milyon Dolar).....	7

1. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ ÇALIŞMA ZİYARETİ PROGRAMI

Çalışma ziyareti, 26 Mayıs-01 Haziran 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup programın akışı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Program Akışı

25.05.2013 - Cumartesi
19.00: Diyarbakır ve Şanlıurfa'dan İstanbul'a Hareket
26.05.2013 - Pazar
00.55: İstanbul'dan Johannesburg'a Hareket
09.45: Lokal saat ile Johannesburg OR Tambo Havaalanına Varış
19.00: T.C. Pretoria Büyükelçilik Rezidansında Yemekli Davet
27.05.2013 - Pazartesi
09.30: Gauteng Growth and Development Agency-GGDA (Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı) Ziyareti
15.00: Gauteng Department of Economic Development (Gauteng Ekonomik Kalkınma Bakanlığı) Ziyareti
28.05.2013 - Salı
10.00: Mafy Carpet Firması Ziyareti
11.00: Sesli Tekstil Fabrika Ziyareti
14.30: Mpumalanga Economic Growth Agency-MEGA (Mpumalanga Ekonomik Gelişme Ajansı) Ziyareti
17.00: Johannesburg'tan Cape Town'a Hareket
29.05.2013 - Çarşamba
10.30: The Western Cape Destination Marketing, Investment and Trade Promotion Agency-WESGRO (Western Cape Destinasyon Pazarlama, Yatırım ve Ticaret Promosyon Ajansı) Ziyareti
30.05.2013 - Perşembe
09.00: Serbest Zaman
31.05.2013 - Cuma
10.00: Saha Ziyareti – Kentsel İyileştirme Yolu İle Şiddetin Önlenmesi (Violence Prevention Through Urban Upgrading) Projesi, Khayelitsha-Cape Town
13.00: Stellenbosch Kasabası Ziyareti
01.06.2013 - Cumartesi
09.00: Cape Town Department of Tourism ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille ile Görüşme
11.30: Cape Town Stadyumu Ziyareti
12.30: Cape Town Uluslararası Kongre Merkezi (CTICC) Ziyareti
15.40: Cape Town'dan İstanbul'a Hareket

2. PROGRAM KATILIMCILARI

Güney Afrika Cumhuriyeti çalışma ziyareti programına, Karacadağ Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Başkan Vekili Şanlıurfa Valisi Sayın Celalettin GÜVENÇ Başkanlığında; 10 kişiden oluşan heyet katılım sağlamıştır. Çalışma ziyareti programı sırasında Karacadağ Kalkınma Ajansı heyetine; rehber ve tercüman Tanzer SARIALAN ile Bintur Yetkilisi Ülay YAŞURGAN eşlik etmiştir.

Tablo 2: Güney Afrika Cumhuriyeti Çalışma Ziyareti Katılımcıları

Yönetim ve Kalkınma Kurulu		
Adı Soyadı	Görevi	Unvanı
Celalettin GÜVENÇ	Yönetim Kurulu Başkan V.	Şanlıurfa Valisi
Dr. Ahmet Eşref FAKIBABA	Yönetim Kurulu Üyesi	Şanlıurfa Belediye Başkanı
Eyyüp Sabri ERTEKİN	Yönetim Kurulu Üyesi	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Mehmet Mürşit EKİNCİ	Yönetim Kurulu Üyesi	Diyarbakır İl Genel Meclisi Başkanı
Alican EBEDİNOĞLU	Kalkınma Kurulu Başkanı	Diyarbakır Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği Başkanı
Genel Sekreterlik		
Adı Soyadı	Görevi	Birimi
Dr. İlhan KARAKOYUN	Genel Sekreter	Genel Sekreterlik
Abdullah Önder ÖZKUL	Birim Başkanı	İzleme ve Değerlendirme Birimi
Mustafa Ufuk ELHASOĞLU	Uzman	İzleme ve Değerlendirme Birimi
Emine ARSLAN	Uzman	Program Yönetim Birimi
Mehmet ÖZTEK	Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu	Destek Birimi

3. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ ÇALIŞMA ZİYARETİNİN AMACI

Karacadağ Kalkınma Ajansı olarak, **26 Mayıs-01 Haziran 2013** tarihleri arasında, kalkınma alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile iletişime geçmek, fikir ve tecrübe paylaşımında bulunmak, ilgili aktörlerin deneyimlerinden faydalanmak, kalkınma alanında başarılı olmuş uygulamaları yerinde incelemek ve ileriye yönelik işbirliği zemini oluşturmak amacıyla **Güney Afrika Cumhuriyeti**'ne çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

4. GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ (GAC) HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Bölgenin Avrupalılar tarafından keşfi 1488 yılında Portekizli kâşif Bartolomeu Dias'ın Cape bölgesini dolaşması ile başlamıştır. İlk Avrupalı koloni ise, Hollandalılar

tarafından 1652 yılında kurulmuştur. Takip eden yıllarda İngilizler, Hollandalılar ve Fransızların bölge üzerinde hâkimiyet kurma çabaları devam etmiştir. Kendilerine Afrikaans diyen Hollandalı göçmenlerin ve İngilizlerin etkisi günümüze kadar devam etmiştir. İngiliz Milletler Topluluğundan 1961 yılında ayrılan GAC, bu tarihte bağımsızlığını ilan etmiştir. 20. yy boyunca siyah Güney Afrikalılara uygulanan ırk ayrımcılığı (apartheid) politikası ile eleştirilen ülke, Nelson Mandela'nın 27 yıl süren hapsine son verilmesi sonrasında, 1994 yılında ırk ayrımı politikasını sonlandırmış ve bunun sonucunda da ülkeye uygulanan izolasyonlar kaldırılmıştır. Ülke bu tarihten beri Afrika Ulusal Kongresi (ANC) tarafından yönetilmektedir.

GAC, zengin doğal kaynakları, gelişmiş finans, iletişim, taşımacılık ve enerji sektörleri ile yükselen piyasalardan biridir. Borsası Dünyanın 18. büyük borsası konumundadır. Ayrıca, kentsel bölgelere malların dağıtımının etkili bir şekilde yapılmasını sağlayan gelişmiş, modern bir altyapı sistemi bulunmaktadır. Makroekonomik istikrar ve küresel hammadde piyasalarındaki yükselmeden faydalanan ülke, 2004-2007 yılları arasında sağlıklı bir büyüme gerçekleştirmiştir. Fakat 2007'nin ikinci yarısından sonra ortaya çıkan elektrik krizi ve küresel mali piyasalardaki krizin emtia piyasaları üzerindeki etkisinden dolayı büyümesi yavaşlamıştır. GSYİH, 2009 yılında % 2 düşerken, 2010-2012 yılları arasında kendini toparlamıştır. Ancak, işsizlik yüksek oranlarda kalırken (yaklaşık % 25), zamanında yapılmayan altyapı yatırımlarından dolayı büyüme sınırlı kalmıştır. Enerji sağlayıcısı Eskom gibi şirket santrallerinin kapasitesinin düşük ve teknolojilerinin geri kalması nedeniyle 2007 ve 2008 yıllarında büyük şehirlerin yerleşim alanlarında ve iş merkezlerinde elektrik kesintileri yaşanmaya başlanmıştır. Irk ayrımı politikası zamanından kalan zorlu ekonomik problemlerden, özellikle yoksulluk, dezavantajlı gruplara yönelik ekonomik güçlendirme politikalarının yokluğu, toplu taşıma imkânlarının azlığı gibi problemler günümüzde hala devam etmektedir. Güney Afrika'nın ekonomi politikaları daha çok enflasyonun kontrol altında tutulmasına odaklanmış olmasına rağmen, ülke bütçesi önemli miktarlarda açık vermekte ve ekonomik problemlerle ülkenin baş etme kabiliyeti azalmaktadır. Yeni hükümet, bir taraftan küresel krizin etkileri ile mücadele etmekte, diğer taraftan da temel hizmetlerin düşük gelir grubundaki bölgelere ulaşmasını ve iş olanaklarının artırılmasını sağlayacak çalışmalar yürütmektedir.

GAC, BRICS (Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti) olarak tanımlanan yükselmekte olan ekonomiler arasında sayılmaktadır. GAC bu gruba 2010 yılında dâhil olmuştur.

Aşağıdaki tablolarda Güney Afrika Cumhuriyeti'nin yıllar itibarıyla ihracat ve ithal ettiği ürünler ile ihracat ve ithalat gerçekleştirdiği ülkeler sunulmuştur.

Tablo 3: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İhracat Ettiği Ürünler (Bin Dolar)

Ürünler	2009	2010	2011
Tüm Ürünler Toplamı	53.861.915	71.482.546	92.973.963
İnciler, Kıymetli Taşlar, Metaller, Madeni Paralar	8.448.486	11.801.418	20.750.977
Madeni cevher, cüruf ve küller	5.887.060	9.784.734	14.288.172
Mineral Yakıtlar, Yağlar, Damıtma Ürünleri... vb	6.048.210	7.223.343	9.734.541
Demir ve Çelik	5.270.650	7.929.524	7.983.506
Demiryolu, Tramvay Dışındaki Taşıtlar	4.992.715	6.437.190	7.205.356
Makine, Nükleer Reaktörler, Kazanlar... vb	4.010.319	5.130.588	6.246.763
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	1.539.628	1.986.488	2.252.403
Meyveler, kuru yemişler, narenciye kabuğu ve kavun-karpuz	1.619.121	2.120.266	2.240.180
Elektrik Elektronik Ekipmanları	1.255.854	1.407.941	1.658.830
İnorganik kimyasallar, değerli metal bileşikleri, izotoplar	921.353	1.117.915	1.552.378
Organik kimyasallar	905.266	1.293.509	1.382.182
Demir veya Çelikten Eşya	911.353	1.156.952	1.164.336
Meşrubatlar, alkollü içkiler, sirke	1.015.593	1.103.212	1.112.334
Plastikler ve plastikten eşya	741.373	946.067	1.099.210

Kaynak: ITC, 2012.

Tablo 4: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İthal Ettiği Ürünler (Bin Dolar)

Ürünler	2009	2010	2011
Tüm Ürünler Toplamı	63.785.949	80.153.994	99.743.038
Mineral Yakıtlar, Yağlar, Damıtma Ürünleri... vb	13.663.419	15.722.545	21.238.446
Makine, Nükleer Reaktörler, Kazanlar... vb	9.891.850	11.878.807	15.083.674
Elektrik Elektronik Ekipmanları	6.807.238	8.536.748	9.350.954
Demiryolu, Tramvay Dışındaki Taşıtlar	4.574.475	7.035.977	9.065.899
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Ürünler	3.512.459	5.241.632	6.078.652
Optik, Fotoğraf, Teknik, Tıbbi... vb Cihazlar	1.835.783	2.091.549	2.474.443
Plastikler ve plastikten eşya	1.551.477	2.076.476	2.414.913
Eczacılık ürünleri	1.583.514	2.059.043	2.193.873
Organik Kimyasallar	1.093.834	1.446.779	1.713.050
Uçak, diğer hava taşıtları ve bunların parçaları	933.640	1.027.121	1.615.333
Kauçuk ve kauçuk ürünleri	816.097	1.191.791	1.500.572
Muhtelif kimyasal ürünler	1.013.827	1.205.852	1.430.709
Demir veya Çelikten Eşya	885.546	1.041.931	1.407.547
Demir ve Çelik	735.276	1.015.052	1.389.692

Kaynak: ITC, 2012.

Tablo 5: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İhracat Yaptığı Ülkeler (Milyon Dolar)

2012 Yılı Sıralaması	İthalatçılar	2010	2011	2012
	Dünya	71.484,3	92.975,6	87.467,9
1	Çin	8.132,4	12.425,3	10.139,7
2	Tanımsız (tamamı altın)	3,0	7.133,6	9.041,8
3	ABD	7.060,8	8.356,6	7.583,7
4	Japonya	6.425,0	7.663,0	5.409,8
5	Almanya	5.529,4	5.488,8	4.668,6
6	Hindistan	2.980,6	3.372,8	3.683,0
7	Birleşik Krallık	3.703,5	3.990,6	3.370,1
8	Hollanda	2.284,6	2.943,3	3.049,4
9	Zambiya	1.750,9	2.382,9	2.678,3
10	Zimbabve	2.156,1	2.448,1	2.432,4
11	Mozambik	1.893,9	2.435,3	2.400,1
12	Belçika	1.801,2	2.148,6	1.919,0
13	İsviçre	2.276,9	2.777,9	1.835,5
14	G.Kore	1.713,3	2.268,1	1.731,1
15	Kongo Demokratik Cum.	865,8	1.106,9	1.485,6
16	Hong Kong	966,5	1.250,6	1.434,4
17	İtalya	1.425,4	1.773,3	1.366,0
18	Angola	700,1	897,7	1.144,9
19	Malezya	737,9	995,3	1.071,4
20	Tayvan	1.060,9	1.204,8	1.063,9
21	BAE	850,7	956,4	1.043,1
22	Avustralya	952,0	875,6	899,2
23	Fransa	978,7	996,9	898,9
24	Singapur	353,0	380,4	898,9
25	İspanya	1.102,9	1.150,6	887,8
34	Türkiye	397,9	568,7	572,9

Kaynak: ITC, 2012.

Tablo 6: Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Yıllar İtibarıyla İthalat Yaptığı Ülkeler (Milyon Dolar)

2012 Yılı Sıralaması	İhracatçılar	2010	2011	2012
	Dünya	80.139,3	99.726,0	101.722,1
1	Çin	11.499,2	14.199,6	14.608,9
2	Almanya	9.051,1	10.659,0	10.248,9
3	Suudi Arabistan	3.243,5	4.445,2	7.844,7
4	ABD	5.837,6	7.955,0	7.521,7
5	Japonya	4.245,3	4.726,3	4.643,2

6	Hindistan	2.839,4	4.019,9	4.597,7
7	Nijerya	2.200,8	3.119,0	3.754,9
8	Birleşik Krallık	3.019,8	4.006,9	3.533,0
9	Angola	1.998,2	1.584,8	2.777,5
10	Tayland	1.829,9	2.264,9	2.685,1
11	İtalya	2.009,1	2.695,3	2.575,9
12	Fransa	2.334,0	2.669,3	2.486,7
13	Güney Kore	1.747,2	2.265,3	2.272,4
14	Hollanda	1.414,2	1.440,5	1.812,1
15	Brezilya	1.353,8	1.667,1	1.679,8
16	İsveç	1.403,7	1.599,5	1.483,5
17	Avustralya	1.312,7	1.585,3	1.418,8
18	Malezya	1.166,0	1.277,5	1.329,9
19	İran	3.148,0	3.732,5	1.305,6
20	Mozambik	528,2	1.052,2	1.278,9
21	Belçika	1.147,1	1.260,9	1.263,7
22	Singapur	870,9	1.125,9	1.241,6
23	İspanya	1.257,9	1.376,2	1.229,6
24	Tayvan	935,5	1.245,6	1.161,8
25	BAE	892,4	952,1	1.074,5
38	Türkiye	280,1	565,7	502,8

Kaynak: ITC, 2012.

5. PROGRAMIN İCRASI

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyeti, 26 Mayıs 2013 Pazar günü yerel saatle 09.45'te Johannesburg'a varmıştır. 26-28 Mayıs 2013 tarihleri arasında Johannesburg ve Pretoria'da, 28 Mayıs-01 Haziran 2013 tarihlerinde ise Cape Town'da gerçekleştirilen ziyaret, görüşme ve temasların ardından 02 Haziran 2013 tarihinde Türkiye'ye dönüş yapılmıştır.

5.1. T.C. Pretoria Büyükelçiliği Ziyareti

T.C. Pretoria Büyükelçisi Sayın Kaan ESENER heyetimiz tarafından makamında ziyaret edilmiştir. Heyet için akşam yemeği organize edilmiş, yemek öncesi ve sonrasında çeşitli görüşmeler yapılmıştır. Büyükelçi Kaan ESENER, Güney Afrika Cumhuriyeti hakkında genel bilgiler vermiş, yatırım ortamı, Türk yatırımcıları veya GAC ile ticaret yapan Türk girişimcilerin durumu ile karşılaştıkları zorluklar hakkında bilgi vermiştir.

Heyetimiz ise, Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın kuruluşu ve yürütmekte olduğu faaliyetleri hakkında Sayın Kaan ESENER'i bilgilendirmiştir.

Resim 1: Pretoria Büyükelçiliği Ziyareti

Türkiye İle GAC Arasında Yapılmış Olan Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	İmza Yeri	RG Tarihi	RG Sayısı
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	01.05.2007	26509
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	20.11.2006	26352
Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşması Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	25.07.2009	27299
Eğitim, Sanat, Kültür, Bilim, Teknoloji, Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşması	14.10.2003	Ankara	22.11.2005	26001
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	23.06.2000	Ankara	01.04.2005	25773
Turizm İşbirliği Anlaşması	23.06.2000	Ankara	04.11.2000	24220
Hava Taşımacılığı Anlaşması	23.01.1998	Pretorya	17.04.2004	25436
KEK 1. Dönem Toplantısı Ortak Bildirisi	01.04.2008	Pretorya	29.04.2009	27214
KEK 2. Dönem Toplantısı Ortak Bildirisi	16.02.2012	Ankara		

Türkiye ile GAC arasında II. Dönem KEK toplantısı 13-16 Şubat 2012 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Türkiye ile GAC arasındaki altın ticaretinin Avrupa ülkeleri yerine doğrudan yapılabilmesi konusu da toplantı gündeminde yer almıştır.

Vergiler konusunda GAC tarafı otomotiv ve tekstil gibi sektörlerin kendileri için üretime dayalı ve istihdamı desteklemek istediği hassas alanlar olduğunu ve serbest ticaretten olumsuz etkileneceği düşüncesinde olduklarını dile getirilmiştir. Diğer taraftan GAC'da toplam ithalatta ortalama % 65 oranında liberal yapı bulunduğu ifade edilmiştir. GAC'da üretilen taşıt araçların yaklaşık % 70 oranında yerli üretim olduğu bildirilmektedir. GAC'ın otomotiv ve yan sanayi sektörü ithalatı 2011 yılında 5 milyar doları aşmıştır. Bu miktarın yaklaşık % 80'i ana sanayi ithalatından oluşmaktadır.

GAC, otomotiv sektöründe uygulanan MIDP Programı ile taşıt aracı üretiminde 2011'de 600 bin adete ulaşmıştır. 2013-2020 yıllarını kapsayan dönemde ise, yeni bir program olan APDP kapsamında yatırımları destek ve yerli üretimin bulunduğu ürünlerde ithalatta koruma politikası planlanmış olup, araç üretiminin 2020 yılında 1,2 milyon adede yükseltilmesi hedeflenmektedir. Yerli üretim olan anlarda ithalatta % 20 civarında korumanın bulunduğu ve kademeli olarak azaltılacağı ifade edilmektedir.

2013-2020 arası APDP politikası çerçevesinde; GAC'da araç başına % 20 oranında gümrüksüz mal ithalatı da teşvik kapsamında yer almaktadır. Bu durumda Türk ve diğer yabancı ticaret ortakları için ülkede uygun yatırım ortamı bulunduğu ve OE parçalarındaki gümrüksüz ithal şansının önemli avantaj olabileceği vurgulanmaktadır.

GAC'ın Türkiye'ye uygulamakta olduğu vergilerin trafik sapmasına neden olduğu ve ayrıcalıklı konumda bulunan AB ve Çin gibi ülkeler ile karşılaştırıldığında, dış ülkeler arasında Türkiye aleyhinde rekabet doğduğu aktarılmış ve teknik inceleme tavsiye edilmiştir.

Neticede, mevcut tarife (gümrük vergileri) ile serbest yapıda olan alanlar ve otomotiv ana sanayinin de % 20 oranında bedelsiz gümrük ithal hakkı bulunduğu dikkate alındığında; kısa ve orta vadede GAC'daki ana sanayi firmaları ile bağlantı kurmaya çalışmanın faydalı olacağına inanılmaktadır. GAC'da gerçekleştirilmekte olan Automechanika vb. fuarlara iştirak edilmesinde ve iş görüşme trafiğinin karşılıklı olarak artırılmasında fayda görülmektedir.

GAC-Türkiye Ortak İş Konseyi

GAC-Türkiye Ortak İş Konseyi, 24 Haziran 1998 yılında Afrikaanse Handels Institute (AHI) ve Dış Ekonomik İlişkiler Konseyi (DEİK) tarafından imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. İki ülke arasındaki belirlenen temel hedefler şunlardır:

- Ticaretin geliştirilmesi,
- Ekonomik kuruluşlar arasındaki endüstriyel ve teknolojik işbirliğinin desteklenmesi,
- Ticaret, sanayi, teknoloji ve yatırımlar hakkında bilgi toplanması, analiz edilmesi ve bilginin yayılması için gerekli koordinasyonun her iki ülkenin yararına olacak şekilde sağlanması,
- Ticareti engelleyen unsurların tespit edilip her iki ülke hükümeti nezdinde girişimde bulunulması,
- Fuarlara katılımların teşvik edilmesi.

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı.

5.2. Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (Gauteng Growth and Development Agency-GGDA) Ziyareti

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyeti, Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA) ziyaret edip çeşitli görüşmelerde bulunmuştur. Yaklaşık iki saat süren ziyarette; GGDA Stratejik İşbirliği Grup Yöneticisi Welile MALEKA ve Enerji Sektörü Uzmanı Clifford NDLOVU ile görüşmeler yapılmıştır. Toplantının başlangıcında, Enerji Sektörü Uzmanı

Clifford NDLOVU tarafından Güney Afrika Cumhuriyeti ve Gauteng Eyaleti hakkında spesifik bilgiler verilmiş; ayrıca GGDA'nın tanıtım sunumu gerçekleştirilmiştir.

Resim 2: Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı Ziyareti

Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA), 01 Haziran 2012 tarihinde Gauteng Eyaleti ajanslarının yeniden yapılanması sürecinin bir parçası olarak ortaya çıkmıştır. Gauteng Ekonomik Kalkınma Ajansı (GEDA) ve Blue IQ Yatırım Holdingleri birleşerek, Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA)'nı oluşturmuşlardır. GGDA için birleşmedeki temel düşünce;

- ✓ Etkinliği artırmak,
- ✓ Gauteng'in ekonomisini iyileştirme konusunda görevlendirilmiş olan Ajansların etkilerini maksimize etmek,
- ✓ Aynı işin farklı kurumlar tarafından tekrar gerçekleştirilmesinin önüne geçmek.

Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA) Faaliyetleri

Ajansın çalışma planı 6 stratejik müdahale, program ve projeden oluşmaktadır. Hedef olarak 2014 itibarıyla etki, maliyet ve fon mekanizmaları ile ilgili olarak yüksek seviyede çıktı alınması planlanmıştır. Bu 6 müdahale amaçları şunlardır:

- Sürdürülebilir bir yaşam alanı için yerel ve bölgesel ekonomiler inşa etmek,
- Özel Ekonomi Bölgelerinin rekabet edebilirliğini artırmak,
- Sektör desteklerini ve gelişimlerini ivmelendirmek,
- Altyapısı tamamlanmış bir çevre yaratmak,
- Yeşil ekonomiyi teşvik etmek,
- Hedeflenmiş projeleri desteklemek.

GGDA'nın amacı Gauteng Eyaletini Küresel Rekabet Edebilir Kentsel Bölge (GCR) haline getirmektir. GGDA, konvansiyel ekonomik ve endüstriyel politikalar ışığında ekonominin ana sektörlerinin gelişmesi için başlıca programların uygulamaya sokulmasında ve

desteklenmesinde fikir liderliği yapmayı amaçlamaktadır.

Gauteng Ekonomik Büyüme ve Kalkınma Stratejisi temel alınarak kapsamlı fakat stratejik müdahale alanlarına odaklı hazırlanmış olan 2012 -2014 yılları Eylem Planı kısa sürede kritik başarı alanlarında olumlu sonuçlar verecektir. Aynı zamanda Gauteng ekonomisinin önemli oranda dönüşümünü sağlayacak uzun vadeli projelerin uygulamaya konmasını kendiliğinden garanti altına alacaktır. Bu Eylem Planının temel hedefleri şöyle sıralanmaktadır:

- İş yaratma,
- Eğitim,
- Kabiliyetlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi,
- KOBİ'lerin geliştirilmesi,
- Altyapının iyileştirilmesi,
- Kaynakların etkin kullanımı,
- Çevresel bakımdan sürdürülebilir olmak,
- Küresel rekabet edebilirlik maliyetinin düşürülmesi,
- Ticaret ve yatırım.

Yukarıdaki hedeflere ulaşmak için yürürlüğe konulan projeler aşağıdaki gibidir:

Otomobil Endüstrisi Geliştirme Merkezi: Gauteng Eyalet Yönetimi tarafından öncülük edilen bu projeye 2000 yılında başlanmıştır. Otomobil Endüstrisi Geliştirme Merkezi ile spesifik bir endüstri dalında mükemmel bir merkez olunması hedeflenmiştir. Bu merkezin amaçları; otomobil yatırımlarının gerçekleşmesini sağlamak, tedarikçilerin oluşturulmasına katkıda bulunmak, tedarik zincirinin oluşturulmasını sağlamak, mesleki eğitimi desteklemek, şirket veya kurumların geliştirilmesine yardımcı olmak ve inkübasyon programları uygulamak şeklinde özetlenebilir. GGDA'nın endüstri temsilcileri ile ortak gerçekleştirmiş olduğu Gauteng Otomotiv Eğitimi Akademisi ve Otomotiv İnkübasyon Tesisi kamu-özel sektör işbirliğinin güzel örneklerinden biridir.

Anayasa Tepesi: Anayasa Mahkemesi ve diğer birçok yapıyı içeren alanda, anayasa, insan hakları ve demokrasiye odaklanmış temalar bulunmaktadır. Bu alan, genç kuşakların gezererek eğitim almaları, bu kavramlar hakkında bilinç edinmeleri veya bilinçlerini yükseltmelerini sağlamak amacıyla projelendirilmiştir.

Gauteng OSB: Mücevher imalat bölgesini de içeren bir endüstri bölgesi olarak düşünülmüştür. Mücevher sektörü ile ilgili pek çok geliştirme programları uygulanmıştır. İhracat yapacak imalatçı firmaların stratejik yatırım yapabilecekleri bir bölge yaratmak amacıyla hükümet tarafından geliştirilmiş olup ulusal hükümetin küresel ekonomide yer edinmesini sağlama amacı taşımaktadır.

Genişletilmiş Newtown Geliştirme Şirketi: Kendine has bir karakteri olan, canlı ve karmaşık kullanıma açık bir alandır. Johannesburg'un gayri resmi kültürel başkenti olan Genişletilmiş Newtown Geliştirme Şirketi; Blue IQ, Johannesburg Belediyesi ve Johannesburg Kalkınma Ajansı'nın ortak girişimidir.

Innovasyon Merkezi: Bu merkez, Güney Afrika'da uluslararası standartlarda ilk bilim ve teknoloji parkıdır. Akıllı (yüksek) teknolojilerin Gauteng Eyaletinde kurumsallaşmasına öncülük etmektedir.

5.3. Gauteng Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (Gauteng Department of Economic Development) Ziyareti

Ajans Heyetinin, Başkent Pretoria ile Johannesburg'daki temaslarının ikinci gününde bu iki kentin de içinde bulunduğu Gauteng Eyaleti yetkilileri ile görüşülmüştür.

Gauteng Eyaleti Ekonomik Kalkınma Bakanı Nkosiphendule KOLISILE ile gerçekleştirilen toplantıda Vali GÜVENÇ şunları ifade etmiştir: “Son 10 yılda Türkiye ekonomisi çok önemli gelişmelere imza attı. Bir yandan ekonomi gelişirken, diğer yandan bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik çalışmalar hız kesmeden sürdürüldü. Bu kapsamda Türkiye genelinde 26 kalkınma ajansı kuruldu. Ekonomik gelişmenin ve kalkınmanın özel sektör aracılığıyla gerçekleşeceğine inanıyoruz. Bu gelişmelerin itici gücü olan firmalarımız, dünyada hem pazar hem de yatırım için yoğun bir şekilde araştırmalar yapmakta ve heyetler halinde tüm ülkelerde temaslarda bulunmaktadır. Avrupa, Türk ekonomisi için çok önemli bir konumda olmasına rağmen, alternatif pazarlar arasında Güney Afrika yeni bir hedef pazar olarak dikkat çekmektedir. Afrika Kıtasının öncü ve en gelişmiş ülkesi olan Güney Afrika Cumhuriyeti başta altın, platin ve kömür gibi yer altı kaynakları ve turizm potansiyeliyle kıta ekonomisinin motoru konumundadır. Türk işadamlarının Güney Afrika’da karşılıklı çıkarlara dayanan ve kaybedenin bulunmadığı win-win (kazan-kazan) politikasıyla önemli fırsatlar yakalayacağını düşünüyoruz. Büyümek ve gelişmek isteyen işadamlarımızın, geleceği inşa etmeye hazırlanırken, çok sıcak karşılandığımız ve üst düzeyde görüşmeler yaptığımız Güney Afrika’ya gelmelerini isteriz. Çünkü Güney Afrika sadece bir ülke değil, aynı zamanda Afrika Kıtasına açılan bir kapı konumundadır. Güney Afrika’dan tüm Kıtaya mal ve hizmet satmamız mümkün olacaktır”.

Resim 3: Gauteng Ekonomik Kalkınma Bakanlığı Ziyareti

Gauteng Eyaleti Ekonomik Kalkınma Bakanı Nkosiphendule KOLISILE, son dönemde Türk işadamları ile temaslarının yoğunlaştığını belirterek, “İkili ticaret anlaşması için görüşmelere başladık. Tekstil, hazır giyim ve mücevherat sektörlerinde Türk firmaları ile işbirliği yapabiliriz. Bu sektörlerde büyük bir potansiyel var. Bu konuları birlikte değerlendirmeye hazırız. Türkiye ,Avrupa-Asya’daki konumu itibarıyla hem Avrupa hem de Ortadoğu, Orta Asya ve Rusya pazarlarına yakınlığı ile çok önemli bir ülke. Aynı zamanda Güney Afrika da Afrika Kıtasının kapısı konumunda. Biz ülkemizi bu konuyla değerlendiriyoruz. Gauteng Eyaleti Ekonomik Kalkınma Bakanlığı olarak ülkemize gelip yatırım ve ticaret yapmak isteyen Türk firmalarına kapımız sonuna kadar açık. Her türlü desteği vermeye hazırız” şeklinde bir konuşma gerçekleştirmiştir.

Pretoria Büyükelçimiz Sayın Kaan ESENER ise, Bakana Türk yatırımcıların GAC’da karşılaştıkları sorunları iletmiştir. Örnek olarak da, Türkiye’den ithal edilen makarnaya uygulanan yüksek vergilerden dolayı Türk üreticilerin İtalyan tüccarlar üzerinden ülkeye girdiklerini, bunun da hem GAC halkına hem de Türk üreticilere zarar verdiğini, buna benzer konularda düzenlemelere gidilmesi gerektiğine işaret etmiştir. Bu düzenlemelerden hem GAC halkının hem de Türk üreticilerin kazançlı çıkacaklarını ifade etmiştir.

Ajans Yönetim Kurulu üyesi ve Şanlıurfa Belediye Başkanı Dr. Ahmet Eşref FAKIBABA; “Dinlerin ve medeniyetlerin bulunduğu Şanlıurfa, her geçen gün turizmde önemli gelişmeler kaydediyor. Güney Afrika ise, sahip olduğu tarihi ve doğal zenginliğiyle turist çekiyor. Birbirlerinden çok uzak görünseler de Şanlıurfa ile Gauteng Eyaleti’nin turizmde deneyimlerini paylaşmasını önemsiyorum. Birbirimizden öğreneceğimiz ve hayata geçirebileceğimiz çok önemli şeylerin olduğunu düşünüyorum” diye konuşmuştur.

Toplantıda yer alan Gauteng Ekonomik Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA) CEO’su Sipiwe NGWENYA ise, Ajans olarak yatırımcıların tüm sorunlarını ve almak istedikleri hizmetleri aynı çatı altında değerlendirdiklerini belirtmiştir. NGWENYA, “Kamu kurumu olmamıza rağmen bir devlet organı olarak çalışmıyoruz. Yatırımcıların bize başvurması halinde sorunlarını bünyemizde faaliyet gösteren birimler aracılığıyla çözüyoruz” diye ifade etmiştir.

5.4. Mafy Carpet Firma Ziyareti

MAFY Carpet, Gaziantep Organize Sanayi Bölgesinde yerleşik, Polypropylene makine halısı ve halı ipliği üretimi yapan 30 yıla yakın geçmişe sahip bir firmadır. Gaziantep’de üretilmekte olan halıların GAC’a ihracatını yapan ve bu ürünleri GAC, Mozambik ve Angola’da kurduğu benzer depolar üzerinden bu ülkelere ve diğer komşu ülkelere satan firma, yakın bir zamanda kurulmuş olmasına rağmen hızlı bir büyüme seyri izlemiştir. Firma yetkilileri ile birlikte yapılan Johannesburg deposu ziyaretinde, firmanın iş yapma kapasitesinin oldukça yüksek ve geniş bir pazara sahip olduğu görülmüştür. Firma yetkililerinin GAC’daki çalışma ortamı konusunda en çok şikayet ettikleri konuların başında "güvenlik sorunu" gelmektedir.

Resim 4: Mafy Carpet Firma Ziyareti

5.5. Sesli Tekstil Fabrika Ziyareti

2000 yılından beri Johannesburg’da faaliyette bulunan Sesli Tekstil firmasının üretim tesisleri Ajans Heyeti tarafından ziyaret edilmiştir. Elyaftan önce iplik üreten, daha sonrasında ise dokuma ve boyama yapan tesis, battaniye üretiminde tamamen entegre bir tesistir. Firma sahibi Mustafa SESLİ eşliğinde gezilen tesis, ürettiği ürünleri Afrika pazarına satmaktadır. Ancak son dönemde üretim maliyetlerinin yükselmesi ile ilgili şikayetler dile getirilmiş; özellikle elektrik fiyatlarının yükselmesi ve son Güney Afrika Cumhuriyeti Çalışma Ziyareti Raporu (26 Mayıs – 01 Haziran 2013)

zamanlarda yaşanan elektrik kesintilerinin en büyük sorunların başında geldiği ifade edilmiştir.

Resim 5: Sesli Tekstil Fabrika Ziyareti

5.6. Mpumalanga Ekonomik Gelişme Ajansı (Mpumalanga Economic Growth Agency-MEGA) Ziyareti

Ajans Genel Sekreteri Dr. İlhan KARAKOYUN ve heyette yer alan Ajans uzmanları ile Mpumalanga Ekonomik Gelişme Ajansı (MEGA) ziyaret edilmiştir. MEGA yöneticisi Paresh PANDYA ile Ticaret Yatırım ve Pazarlama Uzmanı Dexter MAHLANGU'nun katıldığı görüşmede, Genel Sekreter Dr. İlhan KARAKOYUN, Türkiye, TRC2 Bölgesi ve Ajansımız ile TRC2 Bölgesindeki devlet yatırımları, teşvik sistemi ve Ajansımızın destek programları hakkında bilgi vermiştir. Paresh PANDYA ise, Mpumalanga Eyaleti ve MEGA hakkında bilgilendirme yapmıştır.

Gauteng Eyaletine komşu olan Mpumalanga, yaklaşık 4 milyonluk nüfusu ve 76.495 km²'lik yüzölçümü ile ülkenin 6. büyük eyaletidir. Burada bulunan kömür yataklarını kullanarak çalışan termik santraller, ülke enerji ihtiyacının yaklaşık % 80'ini karşılamaktadır. 100.000 ton/gün kömür çıkarma kapasitesi olan maden yatakları bulunmaktadır. Eyalette bulunan 12 adet enerji santralinde bu kömür kullanılarak enerji üretilmektedir. Mpumalanga Eyaleti, Güney Afrika Cumhuriyeti için enerji alanında vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Resim 6: Mpumalanga Ekonomik Gelişme Ajansı Ziyareti

Eyalette kömür dışında altın, magnezyum, kil, platin, granit, petrol ve türevleri çıkarılmaktadır. Sasol firması kömürden "taşıt yakıtı" üretimi yapmaktadır.

Eyalet ekonomisinin % 20'sini oluşturan madencilik dışında, gelişmiş bir imalat sektörü de bulunmaktadır. Özellikle çelik, paslanmaz çelik, kağıt endüstrisi, şeker kamışından şeker üretimi, plastik, sentetik kauçuk ve gübre üretimi başlıca sanayi dallarıdır.

Ormancılık ve turizm de gelişmiş faaliyetler arasındadır. Ülkenin en önemli yabancı hayvan koruma alanı olan Kruger Park'ının bir bölümü bu eyalet sınırları içinde yer almaktadır. Bu park, kamu tarafından yönetilmekle beraber özel girişimler de bulunmaktadır.

Eyalette geniş tarım toprakları bulunmaktadır. Eyaletin toplam yüzölçümünün % 68'inde tarım yapılmaktadır. Ancak, bunun % 15'inde ekili tarım uygulamaları yapılmakta ve kalan % 53'lük alan daha çok mera statüsündedir. Doğa koruma alanları % 19'lük bir alanı kaplarken, orman alanları % 9 oranındadır.

Eyalette uygulanmakta olan başlıca kalkınma projeleri şunlardır:

Donkerhoek Su Şişeleme Projesi: Donkerhoek yakınlarında bir su şişeleme tesisinin kurulması planlanmış olup 2013 yılında açılması öngörülmektedir. Proje, 23 ortaklı bir girişimdir.

Komatipoort Lojistik Merkezi (Dry Port): Mpumalanga Eyalet Hükümeti, Komatipoort'da bir Lojistik Merkez kurmayı öncelikli hedefleri arasına almıştır. Bu

güzergahta, Mozambik'in başkenti Maputo'da biten bir taşımacılık hattı geçmektedir. Mozambik Hükümeti de Maputo Limanının kapasitesini artırıp modernleştirerek iç kısımlardan gelecek malların taşımacılığı için cazip hale getirme planları yapmaktadır. MEGA, Eyalet Hükümetine projenin gerçekleşmesi için destek olmaktadır.

Mbombela Gıda Teknoloji Merkezi: Bu projeye, yeni ve büyümekte olan tarımsal üreticilerin ve tarım ürünü işleyicilerinin sürdürülebilir gıda işleme işi yapabilecekleri bir merkezin oluşturulması amaçlanmıştır. Bu merkezde Teknoloji İstasyonu ve İnkübatör Programı olmak üzere iki birim bulunacaktır. Dış fonlar bulunarak buraya seçilmiş olan projeler desteklenecektir. Ayrıca deneysel tarım üretimi yapabilmek için Mpumalanga Ziraat Kolejinin üretim sahaları kullanılmaktadır.

Su Altyapısı: Eyalet Hükümetinin belediyeler için öncelikli olarak yerine getirmesi gereken hizmetler arasında su altyapısının tamamlanması gelmektedir. MEGA, bu süreçte devreye girmekte ve fon bulmaktan, ihalelerin yapılmasına, inşaatın bitirilip ilgili belediyeye teslimine kadar olan süreçleri yönetmektedir.

5.7. Western Cape Destinasyon Pazarlama Yatırım ve Ticaret Teşvik Ajansı (The Western Cape Destination Marketing, Investment and Trade Promotion Agency- WESGRO) Ziyareti

Cape Town'da Ajans Heyet temaslarının ilki WESGRO'ya gerçekleştirilmiştir. WESGRO Heyetinden Genel Müdür Nils FLAATTEN, Uluslararası Ticaret Uzmanı Jason BELL, Yatırım Promosyon Birim Başkanı Karabo MAELANE, Uluslararası İlişkiler Direktörü Michael CANHAM ve Genel Müdür Yardımcısı Howard GABRIELS ile görüşülmüştür.

Genel Sekreter Nils FLAATTEN, açılış konuşmasının ardından WESGRO ve Western Cape Eyaleti hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. Nils FLAATTEN, Cape Town şehrinin Afrika'nın kapısı olduğunu, aynı şekilde Türkiye'nin de Balkanlar, Doğu Avrupa ve Orta Doğu'ya açılan bir kapı işlevi gördüğünü; bu nedenle Türkiye ile geliştirilecek ticari ilişkilerin bahsi geçen bölgeler ile de ilişkilerin gelişmesi anlamına geldiğini ifade etmiştir. Ayrıca Cape Town bölgesinde yaşayan yaklaşık 1,3 milyon müslüman nüfus ile kültürel bağların da sanıldığından fazla olduğunu belirtmiş; Eyalet olarak daha çok ticaret ve turizme odaklandıklarını ifade etmiştir.

Resim 7: Western Cape Destinasyon Pazarlama, Yatırım ve Ticaret Teşvik Ajansı Ziyareti

WESGRO Hizmetleri:

Fonlara Ulaşım: Potansiyel fon sağlayıcıları, özel sektör temsilcileri, bankalar, kamu fon sağlayıcıları ile toplantılar yaparak desteğe ihtiyaç duyanların taleplerini karşılamaktadır.

Politika Geliştirme: Yatırımcıların karşılaşmakta olduğu sıkıntıların tespitini yapmakta ve bu durumu politika yapıcılar ile paylaşmakta; neticede sürecin yatırımcılar lehine iyileştirilmesi için çalışmaktadır.

Göçmenlik: Gelen başvuru sahiplerine çalışma izni alınması ile vize ve destek mektubu vb. süreçlerde destek sunulmaktadır.

Mali Teşvikler: Yerli ve yabancı yatırımcılara teşvikler hakkında bilgi verilmektedir.

Yer Karşılaştırması: Spesifik lokasyonların maliyet ve kalite bazında karşılaştırmasını yapan ve rekabet eden lokasyonların nereleri olduğunu gösteren bir süreçtir. Bu karşılaştırma süreci Financial Times Dergisinin belirlediği kriterlere göre yapılmaktadır. WESGRO, bu yöntemle Cape Town'ın Dünyadaki diğer 40 lokasyonla işletme maliyetleri bazında karşılaştırmasını yapabilmektedir.

Pazarlama Bilgisi: Yatırım uzmanları tarafından sektör ve pazarlama bilgileri yatırımcılar ile paylaşılmaktadır. WESGRO, bu amaçla sadece ülke ile ilgili değil, tüm Dünya ile ilgili sahip olduğu bilgileri sürekli olarak güncellemektedir. Böylece WESGRO'ya gelen veya iletişim kuran kişiler farklı bölge ve ülkeler için güncel ekonomik

bilgilere, sektörlere dair tüyolara ve ticaret olanaklarının yanı sıra Western Cape Eyaleti için iş fırsatları ve yatırım bilgilerine de ulaşabilmektedirler.

Pazarlama Destekleri: Mevcut ve yeni yatırımcıların tanıtım çalışmalarıyla desteklenmesi şeklinde yapılmaktadır. WESGRO, medya ile bağlantılarını kullanarak yeni ve mevcut yatırımcıların tanıtımına katkı sağlamaktadır.

Stratejik İşbirliği: WESGRO'nun Western Cape Eyaletindeki sanayiciler, kamu otoriteleri ve iş çevreleri ile olan iyi ilişkileri, kişi ve kuruluşları eşleştirme konusunda benzersiz bir hizmet vermesini sağlamaktadır.

Takip Süreci: WESGRO, halihazırdaki müşterileri temas sonrası da izlemektedir. Böylece yatırımcıların memnun kalmaları garanti edilmekte ve sonradan ortaya çıkabilecek zorlu durumların üstesinden gelmeleri sağlanmaktadır.

Yer Tahsisi: Yer arama sürecindeki başvuru sahiplerine yer bulma ve tahsis süreçlerinde hizmet sunulmaktadır. Bu amaçla WESGRO'nun özel sektör ve kamu sektöründeki geniş veri tabanı ve ağ bağlantıları kullanılmaktadır.

Nils FLAATTEN'in sunumunun ardından Ajans Uzmanı Emine ARSLAN, TRC2 Bölgesi, GAP ve Kalkınma Ajansı ile ilgili bir sunum gerçekleştirmiştir. Ayrıca, Bölgemizin tarım ve gıda işleme sektörlerinde sahip olduğu fırsatlar ile teşvik sistemi hakkında bilgi verilmiştir.

Ajans Yönetim Kurulu Üyesi ve ŞUTSO Başkanı E. Sabri ERTEKİN ise, Güney Afrika ve genel olarak Afrika'da yatırım olanakları hakkında bilgi talep etmiştir. Nils FLAATTEN, Afrika genelinde tarıma elverişli arazilerin % 60'ının henüz tarıma açılmadığını ifade etmiş ve Afrika'nın tarım yapmak isteyen büyük yatırımcılar için cazibe merkezi olduğunu, yatırımcıların büyük araziler satın aldıklarını belirtmiştir. ŞUTSO Başkanı Ertekin, Şanlıurfa'da faaliyet gösteren sanayicileri tanıtan bir CD'yi Sayın FLAATTEN'e iletmiştir.

5.8. Saha ziyareti – Kentsel İyileştirme Yolu İle Şiddetin Önlenmesi Projesi (Violence Prevention Through Urban Upgrading), Khayelitsha-Cape Town

Khayelitsha yerleşimi, Western Cape Eyaletinde Cape Town şehrinin içerisinde kısmi legal yerleşim olarak tanımlanabilecek; nüfus verilerine göre yaklaşık 400.000

kişinin yaşadığı bir yerleşim alanıdır. Buradaki evlerin % 70'i "teneke ev" denen evlerden oluşmaktadır. Bu gibi yerleşimlerde suya erişim için nüfusun 1/3'ü 100-200 m yürümek zorunda kalmaktadır. Bu yerleşimde sıhhi altyapı son derece yetersizdir. Yerleşimin sakinlerinin tamamı siyah Afrikalıdır ve bunların büyük çoğunluğu da Western Cape Eyaletinde yaşayan Xhosa yerlileridir. Sonuç olarak, bu bölge, son derece fakir siyah halkın yaşadığı, nüfusun oldukça genç ve suç istatistiklerinin de çok yüksek olduğu bir bölgedir. Bu ve benzeri bölgelerde sosyal ve ekonomik sorunları çözmek veya sorunları azaltabilmek için yeni sosyal projeler yürütülmektedir.

Cape Town şehrinin Khayelitsha Belediyesinde yürütülmekte olan "Kentsel İyileştirme Yoluyla Şiddetin Önlenmesi (VPUU)" Projesinde, suça karşı savaşma araçlarından biri olarak toplumsal yükümlülükler ve kent planlaması kullanılmaktadır. Projenin asıl amacı ise, kent sakinlerinin yaşam şartlarının iyileştirilmesidir. Bu Proje kapsamında, tren istasyonuna ve taksi duraklarına giden ve oradan gelen yaya yolu üzerinde ve etrafında çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu yolu kullanan ve kendilerini tehdit altında hissedenden kişilerin günün 24 saatinde bu yoldan tereddütsüz geçmeleri hedeflenmiştir.

Resim 8: Saha Ziyareti (1)

Ayrıca, semt içerisinde alt-halk merkezleri planlanıp inşa edilmiştir. Bu merkezlerde, iş imkânı sağlayan dükkan veya mağazaların yanı sıra umuma açık genel amaçlı merkezler ile okullar bulunmaktadır. Buralarda ayrıca spor ve rekreasyon imkanları da yaratılmıştır. Semt sakinleri, mahallerinin iyileştirilmesinde yer almaktadırlar. Sokak ışıkları gibi mahallenin genel durumunun iyileştirilmesi için bir sosyal kalkınma fonu kullanılmıştır. Bu mahallerde, düzenli sosyal ve kültürel etkinlikler

yapılması planlanmış olup, bu etkinliklerle topluluk ve birliktelik bilincinin geliştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Proje Detayları:

Lokasyon: Khayelitsha, Cape Town, Güney Afrika

Tarih: 2006-2014

Son Faydalanıcı: 25.000 ve 50.000 kişi arasında nüfusu olan 4 mahallede yaşayan insanlar

Uygulayıcı Kurum: Cape Town şehri yerel hükümeti ile Alman Kalkınma Bankası (KfW)

Planlayan: AHT Group, Sun Development PTY

İlgili Firmalar: ARG Design, Charlotte Chamberlain & Nicola Irving Architects, Jonker & Barnes Architects, Macroplan townplanners, Masimanyane Community Participation, Partners for Impact, Naylor & Van Schalkvwyk, Talani Quantity Surveyors, Tarna Klitzner Landscape Architects

İlave Danışmanlık: Masimanyane Management Consultancy

Fon Sağlayıcı: Cape Town yerel hükümeti, Alman Kalkınma Bankası (KfW), ulusal ve eyalet fonları, özel sektör fonları

Proje Maliyeti: 400 milyon Güney Afrika Rand'ı (\$55.6 milyon USD)

Resim 9: Saha Ziyareti (2)

VPUU Proje Yöneticisi Alastair GRAHAM eşliğinde yapılan saha ziyaretinde, projenin ana bileşenlerinden olan sosyal donatılar ve spor tesisleri, daha güvenli hale getirilen yaya yürüyüş yolu, Khayelitsha semtinin Harare Mahallesinde yapılan sosyal tesisler ve meydan düzenlemesi yapılan yerler görülmüştür. 3 yıl önce tamamlanıp

hizmete açılan Halk Kütüphanesi, kütüphane müdürü eşliğinde gezilmiş; inşaatı biten, ancak henüz hizmete açılmayan gençlik merkezi de görülmüştür. Proje Yöneticisi Alastair GRAHAM tarafından Heyete gezilen yerlerin yapılma amaçları ve faaliyete geçtikten sonra çevrelerinde meydana gelen değişimler hakkında bilgi verilmiştir.

5.9. Stellenbosch Kasabası Ziyareti

Stellenbosch; Western Cape eyaletinde, Cape Town'ın 50 km doğusunda yer alan bir kasabadır. Cape Town'dan sonra en eski ikinci Avrupalı yerleşim yeridir. Kasaba, kurucusu Simon van der Stel tarafından ekilen çok sayıda meşe ağaçlarından ötürü "Meşe Şehri" olarak da bilinmektedir.

Resim 10: Stellenbosch Kasabası Ziyareti

Kasaba, Cape Kolonisi Valisi Simon van der Stel tarafından 1679 yılında kurulmuştur. Kasaba hızla gelişmiş ve 1682'de bağımsız bir yerel yönetim haline gelmiştir.

1690 yılında Huguenot mültecileri Stellenbosch'a yerleşmiş, Stellenbosch'un verimli vadilerine üzümler ekmişler ve kısa bir süre içerisinde Stellenbosch, Güney Afrika'nın şarap ticaret merkezi haline gelmiştir. Güney Afrika, yıllık yaklaşık 1.000.000.000 litre şarap üretmektedir ve Stellenbosch kasabası bağcılık ve bağcılık araştırmalarının merkezidir. Ziyaret sırasında üzüm bağları görülmüş ve bağlar hakkında bilgi alınmıştır.

Üniversiteler kasabası olarak da bilinen kasaba, Güney Afrika'nın önde gelen üniversitelerinden olan Stellenbosch Üniversitesi'ni barındırmaktadır.

5.10. Cape Town Turizm Departmanı (Cape Town Department of Tourism) ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille Ziyareti

Çalışma ziyaretinin son gününde Ajans Heyeti, Güney Afrika'nın tarım ve turizm sektörünün lider şehri Cape Town'un Belediye Başkanı Patricia de Lille ve Cape Town Turizm Departmanı yetkilileri ile bir araya gelmiştir.

Resim 11: Cape Town Turizm Bakanlığı ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille Ziyareti (1)

Cape Town Radisson Hotel'de kahvaltı eşliğinde gerçekleştirilen görüşme programı aşağıdaki şekilde olmuştur:

- ✓ Cape Town Belediye Başkan Yardımcısı Ian Douglas NEILSON'un açılış konuşmaları,
- ✓ Şanlıurfa Valisi Sayın Celalettin GÜVENÇ'in konuşmaları,
- ✓ Ekonomi Çevre ve Mekansal Planlama Departmanından Belediye Meclis Üyesi Garreth BLOOR'un sunumları: "Cape Town: Bir Ticaret ve Yatırım Kapısı",
- ✓ Turizm Direktörü Nombulelo MKEFA'nın sunumları: "Turizm",
- ✓ Mekan Pazarlama Direktörü Rory VILJOEN'in sunumları: "Mekan Pazarlama",
- ✓ Dünya Tasarım Başkenti 2014 hazırlık faaliyetleri direktörü Richard PEREZ'in sunumları: "2014 Dünya Tasarım Başkenti",

- ✓ Cape Town Belediye Başkanı Alderman Patricia de LILLE'nin konuşmaları,
- ✓ Soru ve Cevap Bölümü.

Resim 12: Cape Town Turizm Bakanlığı ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille Ziyareti (2)

Toplantıda konuşan Vali GÜVENÇ; “GAP Bölgesi, Türkiye'nin sulanabilir topraklarının % 20'sine sahip. Bölgemiz, 2 milyon hektarlık tarımsal alanı ile başta pamuk ve hububat olmak üzere Türkiye tarım sektöründe çok önemli bir konumda. Ülkemizin uyguladığı dünyanın en büyük entegre bölge kalkınma projelerinden biri olan GAP ile Bölgemizde 22 baraj ve 19 hidroelektrik santrali inşa ediliyor. Bunun yanı sıra dinlerin ve medeniyetlerin buluşma noktası Şanlıurfa ve başta Surlar olmak üzere tarihi yapıları ile Diyarbakır, Yukarı Mezopotamya'nın bereketli toprakları üzerinde kurulmuş iki kadim şehrimizdir. Karacadağ Kalkınma Ajansı olarak bu iki ilde sorumluluğumuz çerçevesinde imalat sanayi ve turizm sektörlerinde faaliyette bulunan firmalarımızın gelişmesi, yeni istihdam olanakları oluşturulması, sanayi ve turizm altyapısının geliştirilmesine önemli katkılar sağlamaktayız. Kutsal kitaplarda yer alan bölgemize her yıl dünya genelinden yüz binlerce turist gelmekte. Şanlıurfa'da son dönemde bulunan Göbeklitepe, dünyadaki bilinen gerçekleri tümünden değiştirmiş olup dünyadaki ilk tapınak olmak özelliğini taşımakta. Şanlıurfa ve Diyarbakır, Bağdat'a ve Tahran'a uçakla bir saat uzaklıktadır. Bölgemiz, eski dünya olarak bilinen Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kesişim noktasıdır. Diyarbakır ve Şanlıurfa, hem Türkiye'nin hem de Avrupa'nın Ortadoğu coğrafyasına açılan kapısı konumundadır. Türkiye ile Güney Afrika arasındaki benzerlikler, Bölgemiz ile Cape Town arasında da bulunmakta. Ziyaretlerimizde Cape Town'ın, Afrika'nın en verimli arazilerine sahip bölge olduğunu gördük. Başta üzüm olmak üzere kuru meyvede dünyanın önemli ihracatçıları arasında yer alıyor. Modern tarımla verimli toprakların işlendiğini gördük. Cape Town; Masa

Dağı, Ümit Burnu, Hint ve Atlas Okyanusları ile dünya genelinde turist çekmekte. Özellikle son dönemde Cape Town'ın turizmde yeni arayışlara girdiğini görmekteyiz. Bölgemizin turizm potansiyelini değerlendirmek amacıyla çalışmalar yapmaktayız. Bölgemiz ile Cape Town, tarım ve turizm alanlarında işbirliği yaparak deneyimlerini paylaşabilir. İleriki dönemde teknik düzeyde ve işadamları heyetleri arasında görüşmeler gerçekleştirerek ilişkilerimizi geliştirmek isteriz” şeklinde bir konuşma gerçekleştirmiştir.

Resim 13: Cape Town Turizm Bakanlığı ve Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille Ziyareti (3)

Son dönemde yoğun bir şekilde Türk işadamları heyetleri ile görüşmeler yaptığını ve Türkiye’de İstanbul ve İzmir’i ziyaret ettiğini belirten Cape Town Belediye Başkanı Patricia de Lille ise, Türkiye’nin Güney Afrika’nın yeni pazarlara açılması için önemli fırsatlar sunduğunu söyledi. Türkiye’de incelemelerde bulduklarını vurgulayan Lille, “Neredeyse her gün bir Türk işadamı heyeti ile görüşüyorum. Türkiye’nin bize katacağı, bizim de Türkiye’ye katacağımız çok şeyin bulunduğunu düşünüyoruz. İşbirliği yaparak birlikte kazanabiliriz. Altyapımızı güçlendirmek amacıyla kurumlarımızı tekrardan düzenledik, artık belediye bünyesinde bulunan ajansımızın yardımıyla yatırımcıların tüm sorunlarını tek çatı altında çözüyoruz. Tarım ve turizm, Cape Town ekonomisi için çok önemli. Bu konuda Diyarbakır ve Şanlıurfa ile işbirliği yapmaya hazırız. Deneyimlerimizi paylaşarak, kültürler arası diyalogumuzu geliştirerek birlikte kazanabiliriz” dedi.

Şanlıurfa Belediye Başkanı ve Ajans Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ahmet Eşref FAKIBABA, 3 semavi dinin ortak değeri olan Hz. İbrahim’in Şanlıurfa’da doğduğunu belirterek, “Şanlıurfa dinlerin doğduğu ve dünyaya yayıldığı bir coğrafyada yer almakta.

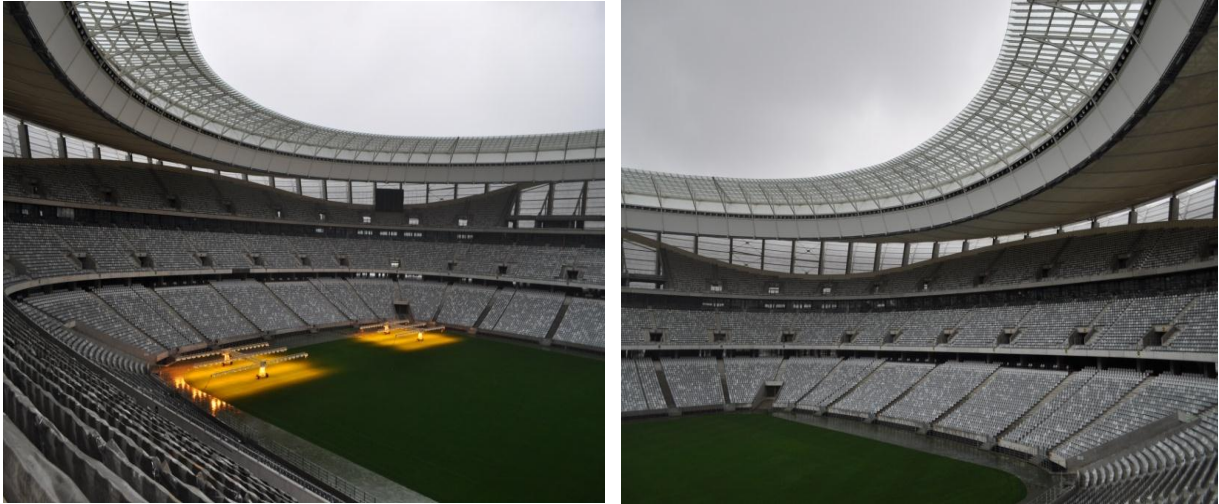

Japonya'dan, Amerikan'dan, Avrupa'dan her yıl yüz binlerce kişi şehrimizi görmeye geliyor. Cape Town'un turizmdeki deneyimlerinden faydalanmak isteriz. Bu ziyaret çerçevesinde Şanlıurfa ile Cape Town'un kardeş şehir olmasını öneriyorum. Bu kardeşliğin iki şehre büyük katkı sağlayacağına inanıyorum" diye konuştu.

5.11. Cape Town Stadyumu Ziyareti

2010 Dünya Futbol Turnuvası sırasında kullanılan stadyum gezi heyeti tarafından ziyaret edilmiştir. Murray & Roberts ve WBHO'nun ortak girişimi olan yüklenici firma, inşaatı 33 ayda ve 600 milyon USD'ye tamamlamıştır. 55 bin kişi kapasiteli olan Stat, Aralık 2009'da açılmıştır.

Resim 14: Cape Town Stadyumu Ziyareti

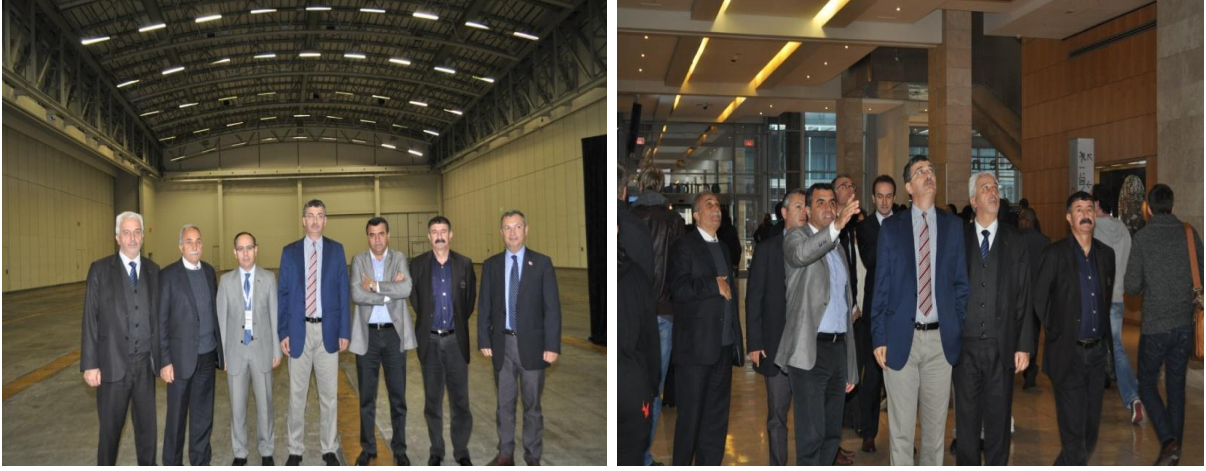

5.12. Cape Town Uluslararası Kongre Merkezi (CTICC) Ziyareti

Haziran 2003 yılında açılan Kongre Merkezi, "Convenco" adlı bir firma tarafından yönetilmektedir. Yaklaşık 6,1 hektar alana kurulmuş olan merkez, şehrin kuzeyinde, liman bölgesine yakındır. 582 milyon Rand'a mal olan merkezin, yaklaşık yarı maliyeti (284 milyon Rand) Cape Town Belediyesi tarafından karşılanmıştır. Ayrıca 142 milyon Rand Western Cape Eyalet Yönetimi tarafından; 140 milyon Rand Sun West International firması tarafından ve 16 milyon Rand Convenco firması tarafından sağlanmıştır. Merkezin yatırım maliyeti oldukça yüksek görünse de, açılışından sonra geçen 9 yıl içerisinde bu merkez Güney Afrika ekonomisine 16,8 milyar Rand gelir getirmiştir. Gelecek 5 yıl içerisinde ise 18 milyar Rand daha gelir getirmesi beklenmektedir.

Resim 15: Cape Town Uluslararası Kongre Merkezi (CTICC) Ziyareti

Yukarıdaki veriler ışığında söz konusu yatırımın oldukça başarılı bir yatırım olduğu ve sürecin oldukça başarılı bir şekilde yönetildiği değerlendirilmiştir. Cape Town'ın uluslararası turizmde, özellikle de iş turizminde, yükselen bir değer olması düşünüldüğünde CTICC bu hedefe ulaşmadaki ana varlıktır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Karacadağ Kalkınma Ajansı Heyetinin, 26 Mayıs-01 Haziran 2013 tarihleri arasında Güney Afrika Cumhuriyeti'ne gerçekleştirmiş olduğu çalışma ziyareti kapsamında ekonomik, sosyal ve kalkınma gibi alanlarda önde gelen kurum/kuruluş ve özel sektör temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Güney Afrika Cumhuriyeti, 1994'ten sonra ileriye dönük, kapsamlı bir ekonomik reform ve kalkınma programı başlatmıştır. Birçok sektörde önemli ilerlemeler gerçekleştirilmiş olup, bu ilerlemeler devam etmektedir. Söz konusu sektörler; inşaat, otomotiv, tekstil, bankacılık, yatırım düzenlemeleri, sermaye piyasası, toplu konut, enerji, gelir dağılımı, telekomünikasyon, petrokimya, demir-çelik, yol, gemi taşımacılığı, maden, tarım gibi alanları kapsamaktadır.

Yabancı yatırım işlemleri serbestleştirilmiş ve basitleştirilmiş, birkaç istisna hariç ekonominin tüm sektörleri yabancı yatırıma açılmış ve teşvik politikaları geliştirilmiştir. Bunun sonucunda hem portföy hem de doğrudan yatırımlarda büyük artış kaydedilmiştir.

Son iki yıl içinde tarım sektöründeki canlılığın, Bölgemiz açısından da avantajlı olabilecek karşılıklı yeni iş fırsatları yaratabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, sanayi sektöründe; altın, kömür ve petrol ürünleri dışında çok sayıda fırsat bulunmaktadır.

Bölgemizdeki firmaların gerek yatırım gerekse ihracat yoluyla GAC pazarına giriş yapması mümkün görülmektedir. İhracat olanakları açısından olumlu görülen sektörler; inşaat, tekstil ve hazır giyim, otomotiv, beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri, makineler, cam ve camdan eşyalardır. Bölge şirketlerinin GAC yerel yönetimlerinin uyguladığı toplu konut projelerinde de görev alabilecekleri öngörülmektedir.

Sonuç olarak, önümüzdeki dönemde her iki ülkenin karşılıklı ilgi, pozisyon ve fırsatları çerçevesinde Bölgemiz ve GAC arasında daha kuvvetli bir dış ticaret trafiği beklenebilir. Bölgemizdeki iş çevrelerinin GAC'daki gelişmeleri takip etmesinde ve GAC başta olmak üzere Afrika Kıtası ile daha yakından ilgilenmesinde büyük fayda görülmektedir. Bu kapsamda, Bölgemizdeki iş çevrelerinin iyi bir şekilde organize edilmiş karşılıklı iş ziyaretleri ve şirket temalarında bulunmasının oldukça faydalı olacağı değerlendirilmektedir.